

Protokoll VU-möte 2020-12-08 via skype

A. ADMINISTRATIVT

87. Mötets öppnande

Ordförande Anders Hedeborg öppnade mötet.

Beslut: Mötet förklarades öppnat.

88. Förslag till dagordning

Beslut: Dagordningen antogs med de extra punkter som inkom:

- 90.1 Prolog om VU
- 94.1 Revidering av Vattenvårdsplan
- 100.1 Vätterndagen
- Övrig punkt om framtida Leader Vättern.

89. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Pelle Holmström, MÖS.

Beslut: Mötet valde Pelle Holmström till justeringsperson.

90. 1. Prolog VU

Friederike går igenom vad Verksamhetsutskottets (VU) roll, syfte och ansvar och syfte är inom Vätternvårdsförbundet så att nya deltagare i VU får en inblick i verksamheten

90. 2. Protokoll

- Samförvaltning: 20200924, justerat och klart
- Samförvaltning: 20201105, justerat och klart
- Verksamhetsutskott: 20200917 – nästan klart
- Styrelsen: 20201018 – skickas ut under veckan

VU noterar informationen.

91. Ekonomi

Friederike går igenom den procentuella fördelningen mellan poster i intäkter och utgifter för Vätternvårdsförbundet. Intäkter kommer i huvudsak från medlemsavgifter, HaV och projektmedel. Utgifter i stora drag är basprogrammet för stora sjöar, drift, olika projekt. Vattenråd 2% och information 3%.

Budget, utfall och prognos för 2020 presenteras. Alla medlemsavgifter har inkommit. Fritt från tidigare år är 150 000 kr. En del medel är uppbokade och uppbundna via t.ex avtal. Det ser överlag bra ut. Budgetläget indikerar att alla moment kan genomföras enligt plan. Vissa moment har inte gått hela vägen utan måste skjutas på till nästa år t ex extra satsningar på kommunikation och hemsidan. Summa intäkter 2 556 425 kr, summa utgifter 2 461 868 kr vilket medför att vi går 94 557 plus. Vi har ett bra läge inför 2021. Vi behöver bestämma hur vi gör med detta outnyttjade medel. Kansliet tar fram ett förslag och beslut tas på stämman.

Beslut: Budgetläge och prognos som redovisades godkänns.

92. VU-Agenda 2021

Utskickade förslag på mötesdatum är följande:

- Vintermöte: 25/2 (förbereda styrelsemöte & stämma)
- Vårmöte: 31/3 (avstämning innan stämman)
- Sommarmöte, 9/6 (post-stämma)
- Höstmöte 15/9 (förbereda styrelsemöte)
- Årsslut 14/12

Beslut: VU godkänner föreslagna mötesdatum för 2021. Kansliet skickar ut bokningar.

93. Samförvaltning Fisk

Samförvaltningen har haft 2 möten sen senaste VU-möte (1 fysiskt och 1 digitalt). På dessa möten har man i huvudsak fokuserat på följande:

- En kort uppföljning av åtgärdsförslag i Förvaltningsplan fisk och fiske Vättern
- Fortsatt fokuserat på processen och hantering av inkomna förslag. Det kan bidra till rimliga förväntningar på arbetet inom samförvaltningen och till en mer effektiv fiskförvaltning
- Ett arbetssätt samt 2 åtgärdsförslag från harrgruppen enligt ny mall togs upp och godkändes i samförvaltningen.
 - Förstärkningsutsättning av harr
 - Reduceringsfiske av signalkräfta
- Vad innebär enligt ny mall? Förslagen godkänns att bearbetas vidare med inom lämplig arbetsgrupp (i detta fall harrgruppen) enligt den mall som finns. Det innebär inte att föreslagna åtgärder ska påbörjas då samförvaltningen inte har mandat att besluta om saken.
- Har gått in i nytt projekt (del 2) – slutrapportering av del 1
- Det finns medel inom projektet avsatta till informationsinsatser, främst på lokal och regional nivå. Det finns behov av:
 - Att öka kunskapen om fisk och fiske i Vättern
 - Att öka kunskapen om samförvaltningen
 - En ökad samverkan mellan olika aktörer
 - En informationsgrupp där Lst är sammankallande
- Måns påminde att det är viktigt att Samförvaltningen och andra utskott eller grupper inom förbundet jobbar ”under samma flagga” dvs Vätternvårdsförbundet.

VU noterar informationen.

B. MILJÖÖVERVAKNING & PROJEKT

94. Revidering Miljöövervakningsprogram

- Miljöövervakningsprogram 2021-2026: Kansliet håller på revidera och uppdatera miljöövervakningsprogrammet. Nya moment som bör ingå är miljögifter i fisk, miljögifter i ytvatten (förutom screeningar), samt främmande arter. Momentbeskrivningar kommer outsourcas till experter, när det är lämpligt.
- Miljögiftsprogram: **Utvecklingsprojekt** Översyn och kvalitetssäkring av miljögiftsprogram (Stora Sjöar) med Naturhistoriska Riksmuseet som är utförare och gör denna översyn åt oss. Sjöintern remiss i januari någon gång. Totalbudget 300Kkr, förbundets del 33Kkr. Beräknas vara klar våren 2021. Styrelsen måste förmodligen ta ställning till hur mycket medel som ska läggas på miljögiftsprogram. Vi behöver säkerligen mer medel till denna övervakning. Fråga om hur Vätern vattenvårdsförbund kommer hantera detta, de kommer lägga olika prioriteringsnivåer och ta en diskussion framöver med hur mycket det får kosta och om det behövs mer nationella medel. Vi kan förmodligen presentera preliminära resultat till vårens styrelsemöte. Det blir ett underlag som kommer diskuteras vidare med HaV.
- Budget för hela revideringen är 75 000 plus 33 000 för miljögifter. Planen är att allt förutom miljögiftsdelen är färdigt till styrelsemötet 2021, att vi har ett digitalt styrelsemöte om miljögiftsdelen i april och att MÖV-programmet i sin helhet presenteras på stämman 2021.
- **Storymap** om miljöövervakning i Vättern. Ett sätt att redovisa hur vi jobbar med miljöövervakning i Vättern som vi funderar på att använda. Genom en storymap görs miljöprogrammet mer lättillgängligt och nås fler. VU anser att det är ett bra förslag och det kommer redovisas till styrelsen som får ta ett beslut. Mål att presentera detta på årsstämman. Finns ett stort behov av att få fram sådan här information. Vad görs, vad följs upp och vem gör vad?

94.1 Revidering av vattenvårdsplan

Följa upp och revidera nuvarande vattenvårdsplanen under 2021. Det innebär en översyn av hur vi följer upp olika mål och delmål. Total budget för detta är 120 000 kr. Vi behöver göra detta själva så vi behöver extra tid till kansliet. Vi behöver dessutom hjälp med datainsamling, figursättning mm och förhoppningsvis kan vi få den hjälpen i huset. Preliminär tidsplan är att arbeta jan-nov 2021, remiss dec 2021 – feb 2022. Fastställas på stämman 2022. Diskussion om hur den ska redovisas, traditionell rapport, websida eller annat digitalt verktyg? Kikat på hur Jönköpings kommun har gjort med uppföljning av kvalitetsmål i miljöbarometern. Målet att göra den så lättillgänglig som möjligt. Sverige kommer fortsätta med strukturen för miljö kvalitetsmålen som man haft innan och bra om vi fortsätter så också men ta med info om de globala miljömålen och Agenda 2030.

VU noterar informationen.

95. MÖV-projekt 2019/2020

Satsningar: (grått betyder inget nytt)

- **Läkemedelsrester i vatten:** utvecklingsprojekt med Vätern & Mälaren. Pågår till sommaren 2020, rapport januari 2021. VVF: ca 50Kkr, HaV/Lst 120Kkr. Friederike visar preliminära resultat över organiska mikroföroreningar i sjöarna exkl PFAS. Man ska ha med sig att det är stor skillnad i tryck mellan de stora sjöarna men också en stor skillnad i omsättningstid. Mitten på januari kommer en rapport finnas färdig. Bra om vi kan gå ut brett med information när rapporten släpps via sjögemensamt pressmeddelande.
- **Läkemedelsrester i fisk:** 2020, 150Kkr från HaV totalt (inkl till Vätern & Mälaren). Utförare IVL, två lokaler i Vättern, röding och abborre för jämförbarhetens skull. VVF: ca 35Kkr.
- **Miljögifter fisk:** analys av miljögifter i röding, abborre, lake och kräfta. Pågår, vissa resultat är klara. Lst/HaV: 200k; VVF: tid
- **Mikroplast i sediment.** Provtagning är klar, analys pågår, rapport i början på 2021. NV: totalt 120k (inkl till Vätern & Mälaren); restmedel från mikroplast i ytvatten.
- **Hamnsediment:** tidigare provtagningar visade förhöjda halter av TBT i hamnsediment. Uppföljning höst 2020. Även provtagning av vissa prio-ämnen i samband med det. HaV/Lst: 90Kkr.
- **PFAS i matfisk:** EFSA (EUs myndighet för livsmedelssäkerhet) har nyligen fastställt ett nytt riktvärde för tolerabelt veckointag av PFAS-4, en stor minskning jämförd med tidigare riskvärderingar. Fisk är överlag en stor källa för humanexponering. Tidigare analys av PFAS i fisk inom miljöövervakning och forskning, men nu analyseras matfisk (röding, öring, lax, sik, kräfta). Klar våren 2021. Kostnad: 50Kkr.

VU noterar informationen.

96. Provfiske (program & projekt)

- **Provfiske rödinglek 2017-20:** Lst F ansvarig, Budget 280 Kkr (Förbundets del -17=50 Kkr på konto 4024). Nu avslutat, rapport under 2021.
- **Lake:** Kunskapsökning om lake: Finansierat av Leader Vättern 2017-2019 (start 2018-01-01) med 428 000 kr. Utveckla fiske och kunskap om yrkesmässigt fiske efter lake. Hanteras inom samförvaltningen och kansliet (Malin). Nu förlängt ett år till 2021.
- **Länsstyrelsen och SLU har provfiskat** i år, resultat är inte klara.
- **Förvaltningsplan Skarv** Ska även tas fram för Östergötland. Separata planer men de bör ändå synkas.

VU noterar informationen.

97. Risk & Säkerhetsarbete

Inget nytt sen sist så inte något att presentera.

VU noterar informationen.

C. INFO/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

98. Kommunikation/Hemsidan

Styrelsen beslöt att satsa extra på kommunikation och hemsidan under 2020-21.

- **Vattn.org:** Kansliet kommer beställa en ”extrawebb” via Länsstyrelsen, dvs extern webbsida men med support genom Länsstyrelsen. Tidplan: mars 2021. Under 2020 har sidan flyttats till ny server och (mindre) tekniska problem är fixade, samt några strukturändringar (tex egen flik till VVF:s sidor). Kansliet har tagit fram mer information om t.ex. aktuella projekt, miljötillstånd och utmaningar. Men en större revidering behövs då sidan (mallen) är instabil och gammal (t.ex. ingen mobilanpassning). Mer lättillgängligt att köpa hjälp från IT. Tillgänglighetsdirektivet ställer krav och det finns fördelar i samband med det via extern webb.
- **Nyhetsbrev** ska startas upp igen inför rapport OMP/läkemedelsrester. Vilka adresser får vi använda med anledning av datasäkerhet. Denna fråga måste lösas, man måste kanske gå in och anmäla sig.
- **Kommunikatörshjälp** via Länsstyrelsen i Jönköping: ska hjälpa till med att förbättra vår kommunikation t.ex. via social media, hemsidan, dessutom översyn av utställningsmaterial mm. Uppstartsmöte i januari.
- **Kommunikation mellan kommuner**

VU noterar informationen.

99. Calluna-projektet

- Calluna har fått Leader-bidrag för att ta fram en informationssida/kunskapsportal om Vättern, målgrupp är allmänheten. Förbundet kommer ta över ansvar för och ägande av sidan efter projektiden (2022).
- Inom projektet har det även bestämts att bilda en referensgrupp att bolla förslag med och kansliet gav förslag på deltagare till referensgrupp.
- VU fick en första titt på upplägg och hur sidan är tänkt att byggas upp samt information om tidsplanen framöver. VU tycker överlag det ser tilltalande och informativt ut. Sidan kommer fylla en viktig funktion.

Beslut: *Innehåll och budskap av plattformen samt förslag på referensgrupp och vidare hantering av frågor relaterat till plattformen ska presenteras på styrelsemötet för beslut.*

100. Publiceringar

Fakta:

- -

Rapporter

- [134: Nätprovfiske i Vättern 2015](#)
- [135: Kräftprovfiske i Vättern 2018](#)
- [136: Dreissena-inventering 2019](#)
- [137: Nätprovfiske i Vättern 2019](#)
- [138: Glacialrelikter 2019](#)
- 139: Årsskrift 2019 (på gång)

Övrigt

- -

VU noterar informationen.

101. Vätterndagen

Enligt plan ska Vätterndagen genomföras 2021. Kanske vi ska förbereda för att ha en Vätterndag i fält 2021 istället för det traditionella sättet på grund av Corona. Vänerens vattenvårdsförbund genomförde detta under 2020 och Sara berättar att de hade 4 olika stationer (Fisk, fågel, vatten, miljöövervakning) med rullande schema på de olika stationerna. Man fick anmäla sig till dagen och fick en lunchpåse var. Platsen var Hammarös sydspets. Webinar kan också vara ett komplement. Det ena utesluter inte det andra. Samförvaltningen har också påbörjat lite diskussioner om särskilda informationsinsatser nästa år om möjligt, dessa kan synkas med Vätterndagen i så fall. Vi får fundera och fortsätta diskussionen på nästa möte.

Beslut: VU tycker det låter som en intressant idé. VU tar upp punkten igen på nästa mötet och förbereder förslag till styrelsen.

102. Vattenråd

- **Vattenmyndigheten:** Bidrag för 2020 är rekviderat (62 000 kr). Vi brukar skicka vidare ungefär hälften som samverkansbidrag till föreningar i avrinningsområdet.
 - Visingsörådet 5000 kr
 - Vätterns Fritidsfiske FVV 5Kkr
- **Vattenrådsbidrag från Länsstyrelsen:** VVF har sökt 100 Kkr från Länsstyrelsen i Jönköping för bl.a. information och PFAS i matfisk.
- **Extra-bidrag** från Vattenmyndigheten för projekt relaterad till övergödning 2019-20:
 - 102.500 till Alsen: extra provtagningar (med Lst Örebro) – slutredovisas i år
 - 50.000 + 50.000 som Vikens vattenråd ("vattenråd") har sökt – ansökt om förlängning till 2021

VU noterar informationen.

103. Yttrande/Remisser

Inget nytt att redovisa

VU noterar informationen.

104. Kalender

- ~~15-17/9 Miljöövervakningsdagar i Umeå – inställt~~
- ~~6/10: Vattendagarna i Östersund – inställt~~
- 7-8/12: Utförarmöte (digital)
- 8-9/12: Havs- och vattenseminarium (digital)

VU noterar informationen.

105. Övrigt

Malin ger information om det senaste rörande arbetet med nya programperioden inom Europeiska Havs- och Fiskerfonden (EHFF). Som man bestämt nu blir det omöjligt för de stora sjöarna

att kunna ha egna Leaderområden vilket får stora konsekvenser för både Vättern och Vänern.

- *Det finns fyra strukturfonder i EU. Landsbygdofonden, Socialfonden, Regionala utvecklingsfonden och Europeiska Havs- och Fiskerifonden*
- *Leaderinsatsen inom Socialfonden, Regionala utvecklingsfonden och EHFF tas bort och flyttas till Landsbygdofonden*
- *Inga medel flyttas över från EHFF för att se till att fiskeinsatser gynnas i leaderinsatser inom Landsbygdofonden*
- *Det medför att det inte blir något Leader Vättern i kommande period. Detta gäller för alla de stora sjöarna och därmed även för Leader Vänern*
- *Det presenteras inga lösningar för de stora sjöarna utan de måste själva hitta lösningar och jobba för dessa*
- *Leader Vättern jobbar för fullt att få in fiskeinsatser för Vättern i angränsande Leaderområden.*

Leader Vättern har stöd från EHFF för att fördela medel till projekt med koppling till fisk och fiske i Vättern. Till exempel har Samförvaltning Fiske Vättern finansiering via Leader Vättern. Dessa nya förändringar innebär svårigheter att söka stöd i framtida Leader utan man får söka från övriga delar i EHFF där konkurrensen är stor.

Kommunerna, Regionerna och Länsstyrelserna är medfinansierare för de leaderområden i anslutning till Vättern och de kommer få information om detta inom kort.

106. Mötet avslutas

Malin Setzer
Vid protokollet

Anders Hedeberg
Mötesordförande

Pelle Holmström
Justeringsperson

Deltagare:

Friederike Ermold (VVF), Jan-Anders Johansson (VVF), Måns Lindell (VVF), Anders Hedborg (VVF/Vadstena kommun), Malin Setzer (VVF), Annica Magnusson (Jönköpings kommun), Pelle Holmström (Miljösamverkan Östra Skaraborg), Per Hallerstig (Lst Jönköping), Tomas Schön (Lst Örebro), Jörgen Rydberg (Nammo Karlsborg), Staffan Fahlgren (Zinkgruvan Mining), Lars Gezelius (Lst Östergötland) och Sara Peilot (Lst Västra Götaland).